

MBSTS

MESLEKİ BİLGİLER

SEVİYE TESPİT SINAVI

KUR'AN BİLGİSİ

MBSTS

BÖLÜM 1: **TECVİD BİLGİSİ**

Zihin Haritası - Başlıklar

Ra Harfi

- ر Harfinin Kalın Okunuđu
- ر harfinin İnce okunuđu
- ر harfinin Hem İnce Hem Kalın Okunuđu

Allah Lafzı

- Allah Lafzının Kalın Okunuđu
- Allah Lafzının İnce Okunuđu

Kalkale

İstiâze ve Besmele

Tekbir

ر HARFINİN KALIN OKUNUŞU

- ر Harfi bulunduğu duruma göre kalın, ince ve hem kalın hem ince olmak üzere üç şekilde okunur.
- Âsım kıraatine göre ر harfi beş durumda kalın okunur:
 1. ر Harfi, üstünlü veya ötreli olduğunda kalın okunur.
 2. ر Harfi sâkin, önceki harfin harekesi üstün veya ötre olduğunda kalın okunur.
 3. Sâkin ر harfinden önceki harf de sâkin olduğunda eđer daha önceki harf, üstünlü veya treliyse ر harfi kalın okunur.
 4. ر harfi sâkin olup, kendisinden önce ârızî kesreli bir harf veya hemze-i vasl bulunduğunda ر harfi kalın okunur.
 5. Sâkin ر harfinden önceki harf esreli, sonraki harf isti'lâ harflerinden üstünlü veya ötreli ص , ط ve ق harflerinden biri olursa ر harfi kalın okunur.

ﺝ Harfinin İnce Okunuđu

- Âsım kıraatine göre ﺝ harfi dört yerde ince okunur:
 1. ﺝ harfi esreli olduğunda ince okunur.
 2. ﺝ harfi sâkin, önceki harf esreli olduğunda ince okunur.
 3. Sâkin ﺝ harfinden önceki harf de sâkin olduğunda, daha önceki harf esreliyse ﺝ harfi ince okunur.
 4. Sâkin ﺝ harfinden önceki harf, lîn harflerinden ﺎ harfi olursa ﺝ harfi ince okunur.

ر HARFİNİN HEM İNCE HEM KALIN OKUNUŞU

- Âsım kıraatine göre ر harfi üç yerde hem ince hem kalın okunabilir:
 1. ر harfi sâkin olup önceki harf esreli, ر harfinden sonraki harf esreli bir isti'la harfi bulunursa hem ince hem kalın okunabilir. Bunun tek örneği فِرْقٍ (Şuarâ, 26/63) kelimesidir. Ancak bu kelimedeki ر harfinin ince okunması tercih edilir (Mekkî, I,210).
 2. ر harfi sâkin olup, önceki harf ط olur, daha önceki harf de esreli olursa hem kalın hem ince okunabilir. عَيْنَ الْقَطْرِ örneğinde olduğu gibi.
 3. ر harfi bazı durumlarda kelimelerin aslına bakılarak ince, vakıf hali gözetilerek kalın okunabilir.

Allah Lafzının Kalın Okunuşu

- Allah Lafzındaki ﷲ harfi bazı durumlarda kalın bir (â) sesiyle uzatılarak okunur. Allah Lafzı'nın başındaki hemze hemze-i vasl'dır. Bu bakımdan ﷲ harfinden önceki harfin harekesine göre ﷲ harfinin okunuşu değişir. Söz Allah Lafzı ile başladığında vasl hemzesi her zaman üstünlüdür. Buna göre söz Allah lafzı ile başlar veya Allah lafzı cümlenin devamında olup kendinden önceki kelimenin son harekesi üstün ve ötreli olursa bu durumda Lafzatullah'ın ﷲ'ı kalın bir (â) sesiyle okunur.

فَزَادَهُمُ اللَّهُ اللَّهُ يَسْتَهْزِئُ بِهِمْ ذَهَبَ اللَّهُ بِنُورِهِمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُسْتَدَّ وَاللَّهُ مُخْرِجٌ

örneklerinde olduğu gibi.

- Lafzatullah'ın ﷲ'inin kalın okunuşunun ta'zim ifadesi olduğu belirtilir (Mekkî, I,219).

Allah Lafzının İnce Okunuşu

- Allah lafzından önceki harf esreli olduğunda ل harfi ince bir (â) sesiyle okunur (Zihnî, s.41).

يُحْيِي اللَّهُ الْمَوْتَى مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ بِإِذْنِ اللَّهِ آمِنًا بِاللَّهِ بِسْمِ اللَّهِ

örneklerinde olduğu gibi.

Kalkale

- Kalkale, kuvvetli bir ses işitilinceye kadar mahrecin sarsılmasıdır. Kalkale sıfatına sahip harfler beş tane olup bunlar ب ج د ط ق harfleridir. Kalkale bu harfler sâkin iken söz konusu olur.
- Kalkale yapılırken vurguda aşırılığa gidilmemeli ve vurguda gevşeklik de olmamalıdır.
- Kalkale şeddeli olduğunda vakf halinde durumu yansıtacak şekilde kalkale yapılmalıdır.

İstiâze ve Besmele

- Kur'ân okumaya istiâze, yani بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ أَعُوذُ cümlesini okumakla başlamak sünnet olarak görülmüştür.
- Besmele lafzı da بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ 'dir. Sûreye başlarken besmele çekilmesi sünnettir.

İstiâze ve Besmele

- Sûre Başlarında İstiâze ve Besmele: Kıraat imamlarına göre sûre başlarına dört şekilde başlanabilir:
 1. İstiazede ve besmelede vakıf yaptıktan sonra sûrenin ilk âyetine geçiş yapmak (*Kat'ı Kull*).
 2. İstiazeyi besmeleye, besmeleyi de sûrenin ilk âyetine vaslederek okumak (*Vasl-ı Kull*).
 3. İstiazeyi besmeleye vaslettikten sonra durmak, sonra sûrenin ilk âyetini okumak (*Vasl-ı Evvel, Kat'ı Sâni*).
 4. İstiazede vakf yapıp, besmeleyi ilk âyete vaslederek okumak (*Kat'ı Evvel, Vasl-ı Sâni*).

İstiâze ve Besmele

- Tevbe Sûresi'ne başlarken uygulama farklılaşır. Bu durumda ya istiaze vakıf yapılır ve besmele çekmeden sûreye başlanır ya da istiaze sûrenin ilk âyetine vasledilir.
- İki sûre arasında besmele üç şekilde okunabilir:
 - 1.Sûrenin sonunda ve besmelede vakıf yapmak, sonra diğer sûreye başlamak (*Kat'ı Kull*).
 - 2.Sûrenin sonunu besmeleye, besmeleyi de diğer sûrenin başına vasletmek (*Vasl-ı Kull*).
 - 3.Sûrenin sonunda vakıf yapıp, besmeleyi sûreye vasletmek (*Kat'ı Evvel, Vasl-ı Sâni*).

İstiâze ve Besmele

- Sûrenin son âyetini besmeleye vaslettikten sonra vakıf yapıp diğer sûreye başlamak câiz görülmemiştir.
- Herhangi bir sûrenin ortasından bir âyetten başlayarak aşr-ı şerif okunduğunda iki vecih öngörülmüştür:
 - 1.İstiazede ve besmelede vakıf yapmak ve sonra âyete başlamak (*Kat'ı Kull*).
 - 2.İstiazeyi besmeleye vaslettikten sonra durmak ve sonra okunacak âyete başlamak (*Vasl-ı Evvel, Kat'ı Sâni*).
- Bu durumda besmeleyi aşr-ı şerifin ilk âyetine vaslederek okumak caiz değildir.

Tekbir

- Tekbir, saygı göstermek demektir. Tecvid terimi olarak tekbir, Duha Sûresi'nden Nâs Sûresi'ne kadar her sûrenin sonunda söylenen **اللَّهُ أَكْبَرُ** lafzıdır. Kur'ân okuyan kimse Duhâ ile Nâs Sûresi arasında bir sûre okuduğunda sûreyi bitirdikten sonra **اللَّهُ أَكْبَرُ** der. Tekbirden sonra diğer sûreyi de okumak isterse iki şekilde devam edebilir. Bu durumda ya son kelimeyi tekbire vasledip durur, besmelede de vakıf yaptıktan sonra diğer sûrenin ilk âyetini okur ya da son âyeti tekbire vaslederek tekbiri tamamladıktan sonra durur, sonra da besmeleyi diğer sûrenin ilk âyetine vaslederek okur.

Tekbir

- Sonu sükunla biten sûreyi tekbire vaslederken sûrenin son harfi esre ile harekelenerek okunur. **وَاقْتَرِبْ** **فَارْغَبْ** **فَحَدِّثْ** örneklerinde olduğu gibi.
- Tenvinli harfle biten sûre sonu tekbire vasledilirken tenvinin esreli bir ن harfi şeklinde okunması gerekir.

إِنَّ رَبَّهُمْ بِهِمْ يَوْمَئِذٍ لَّخَبِيرٌ **فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَّأْكُولٍ** ve **إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا** örneklerinde olduğu gibi
(Dağdeviren, s.140-141).

ÖRNEK SORULAR

- I. ر harfi üstünlü ve ötreli olduğunda kalın okunur.
- II. ر harfi sâkin olup kendinden önceki harfin harekesi ârızî bir kesre ise ر harfi kalın okunur.
- III. ر harfi sâkin, önceki harf de sâkin, daha önceki harf ise kesreli olursa ر harfi ince okunur.
- IV. ر harfi sâkin olup, önceki harf ص olur, daha önceki harf de esreli olursa ر harfi sadece ince okunur.

ر harfinin okunuşu ile ilgili yukarıda verilen bilgilerden hangisi/hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) II ve III
- D) I, II ve III
- E) I, II ve IV

ÖRNEK SORULAR

Aşağıdaki kelimelerin hangisinde ر harfi kalın okunamaz?

- A) فِرْقٍ
- B) مِنْ مِصْرٍ
- C) لِمَنْ ارْتَضَى
- D) اِرْجِي
- E) حِجْرٍ

ÖRNEK SORULAR

“Kuvvetli ses duyulacak şekilde harflerin çıkış yerinin sarsılması” anlamına gelen tecvid kuralı hangisidir?

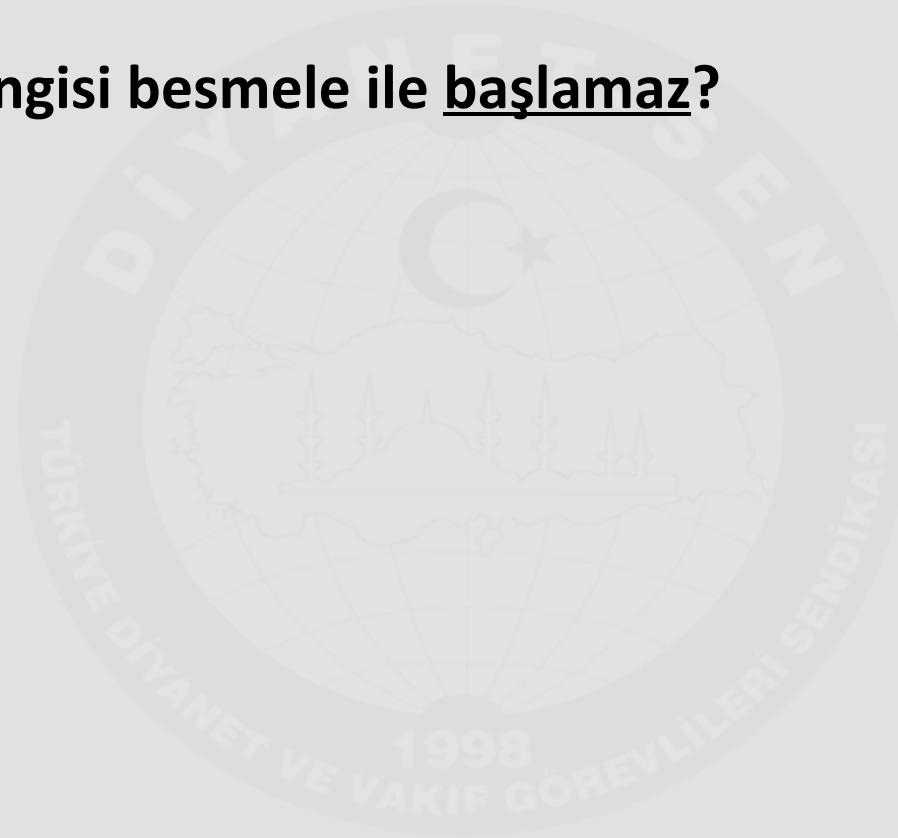
- A) İzhar
- B) İhfa
- C) Kalkale**
- D) Sekte
- E) İklab

ÖRNEK SORULAR

Aşağıdaki sûrelerden hangisi besmele ile başlamaz?

- A) Hacc
- B) Berâe**
- C) Necm
- D) Murselât
- E) Teğâbun

ÖRNEK SORULAR

Aşağıdaki sûrelerin hangisinde besmele iki kere geçmektedir?

- A) Necm
- B) Şuarâ
- C) Neml
- D) Ra'd
- E) Enbiyâ

